

ΤΑ ΚΡΑΤΙΚΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

Το 1948, που απονεμήθηκε το βραβείο «Έπαθλο Παλαμά» στους Γ. Σεφέρη και Ι. Μ. Παναγιωτόπουλο, οι συγκρούσεις που προκλήθηκαν για έλλασσον θέμα, όταν ο Εμφύλιος αποκορυφωνόταν («Μέσα σε πόλεμο – φαντάσου, ελληνικά ποιήματα»), υπήρξαν φαίνεται οι ικανοί λόγοι για να ατονήσει ο θεσμός των βραβείων. Το γεγονός πάντως είναι ότι γνωρίζουμε για την απονομή κρατικών βραβείων μόνο από το 1956 και έπειτα, όπως και ότι τη σύνθεση της επιτροπής αποτελούσαν αρχικά οι: Αντρέας Καραντώνης, Βάσος Βαρίκας, Κ. Θ. Δημαράς, Άλκης Θρύλος, Γεώργιος Ζώρας, Κωστής Μπαστιάς, Άγγελος Φουριώτης (ως γραμματέας) και ο κυβερνητικός επίτροπος Γ. Κουρνούτος. Απαιτείται έρευνα στις εφημερίδες για να βρεθεί το κατά πόσον μεταβλήθηκαν έκτοτε οι επιτροπές και ποια η σύνθεση των επόμενων. Από όσο ερεύνησα, όχι και πολύ φανατικά, μόνο από το 1972 μας είναι γνωστή η σύνθεση των επιτροπών και η διετής θητεία της, η οποία συνήθως ανανεωνόταν, όπως επίσης, ότι είχαμε δύο κατηγορίες βραβείων, τα 'πρώτα' και τα 'δεύτερα', στα είδη: ποίηση, διήγημα, δοκίμιο, μυθιστορηματική βιογραφία, ταξιδιωτικές εντυπώσεις, θεατρικό έργο. Είθισται η επιτροπή να δίνει 'πρώτο βραβείο' σε καθιερωμένο συγγραφέα και 'δεύτερο' σε νεότερο ή, ως διέξοδο – από το χειρότερο, τη "σιωπή" – σε (κατά την κρίση τους): υπό αμφισβήτηση συγγραφέα. Η επιτροπή, εκτός από τη βράβευση, κατάρτιζε και έναν κατάλογο βιβλίων από τον οποίο αγοράζονταν από εκατό αντίτυπα για να διανεμηθούν, υποτίθεται, στις δημοτικές βιβλιοθήκες – άγνωστο πόσες και ποιες υπήρχαν και σε πόσες κατέληγαν. Δυστυχώς στους καταλόγους που έδινε το αρμόδιο υπουργείο υπήρχαν διάφορα λάθη στην καταγραφή των τίτλων και των ονομάτων. Προσπαθήσαμε, όσο ξέραμε, στην ακόλουθη παράθεση να τα διορθώσουμε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ (Σοκόλης, Α' μεταπολεμικοί, σ. 246)

- 1956 Α' Βραβείο Ποίησης: Ν. Βρεττάκος, *Ποίηση 1929-1951*
Α' Βραβείο Διηγήματος: Μ. Καραγάτσης, *Η μεγάλη λιτανεία*
Α' Βραβείο Δοκιμίου: Κλ. Παράσχος, *Πρόσωπα και ιδέες*
Α' Βραβείο Μυθιστορηματικής Βιογραφίας: Τ. Αθανασιάδης, *Ντοστογιέφσκι (Από το κάτεργο στο πάθος)*
Α' Βραβείο Ταξιδιωτικών Εντυπώσεων: Π. Χάρης, *Πολιτείες και θάλασσες*
Α' Βραβείο Θεατρικού Έργου: Ν. Καζαντζάκης, *Θέατρο Α', Β', Γ'*

